

IU18 16 / 2016-1

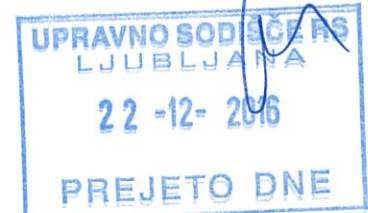

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO

Šubičeva 2, 1000 Ljubljana, p. p. 649
T: 01/244-1000 F: 01/244-1040
E: vlozisce.dprs@dp-rs.si
http://www.dp-rs.si

Številka: U-A26-12001/2016-2
Datum: 21.12.2016

Opr. št.

UPRAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
Fajfarjeva 33
1001 LJUBLJANA

TOŽEČA STRANKA: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, Ministrstvo za zunanje zadeve, Prešernova cesta 25, Ljubljana, ki jo zastopa Državno pravobranilstvo, Šubičeva 2, Ljubljana, po državni pravobranilki Katji Drnovšek Jarc

TOŽENA STRANKA: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Zaloška cesta 59, Ljubljana, ki jo zastopa Mojca Prelesnik

STRANKA
(po 19. členu ZUS): **PETER GOLOB**, Ul. Milana Majcna 49a, Ljubljana

TOŽBA

zoper 2. točko odločbe Informacijskega pooblaščenca št. 090-211/2016/9 z dne 18.11.2016

3 x
Priloge: 6 (3x)

Oproščeno plačila takse

Zoper 2. točko odločbe Informacijskega pooblaščenca št. 090-211/2016/9 z dne 18.11.2016, ki je bila tožeči stranki vročena dne 21.11.2016, le ta po svojem zakonitem zastopniku (7. člen Zakona o državnem pravobranilstvu, ZDPra-UPB2, Uradni list RS št. 94/2007) v zakonskem roku vloga tožbo in sicer iz razlogov po 1. in 3. točki 27. člena Zakona o upravnem sporu (ZUS-1) ter predlaga, da se izpodbijana odločba odpravi in zadeva v tem delu vrne toženi stranki v prvotni postopek.

I.

Tožeča stranka je dne 21. 11. 2016 prejela odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-211/2016/9 z dne 18. 11. 2016, kjer je tožena stranka v 2. točki izreka odločbe odločila, da mora tožeča stranka v roku 31 dni od vročitve odločbe posredovati prosilcu Petru Golobu na njegov elektronski naslov elektronske kopije plačilnih list za 17 uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve (od teh ena javna uslužbenka ni več zaposlena na Ministrstvu za zunanje zadeve) tako, da so razvidni izrecno naštetih podatki, in sklepe oziroma odredbe za delo preko polnega delovnega časa za eno javno uslužbenko.

Tožena stranka v obrazložitvi izpodbijane odločbe navaja, da pravica prosilca zahtevati informacije javnega značaja v obravnavanem primeru ni prišla v konflikt s pravico organa ali tretjih oseb. Tožena stranka nadalje poudarja, da sta bili predmet postopka pri Informacijskem pooblaščenca dve zahtevi prosilca (z dne 4. 2. 2016 in 26. 2. 2016) in da se tožena stranka do preteklih zahtev prosilca in drugih postopkov, ki jih je navedel organ (tožeča stranka) v svoji zavrnitveni odločbi, ne opredeljuje. Navaja tudi, da ni pristojna, da bi se opredeljevala do drugih postopkov in primerov, ki jih je navedla tožeča stranka v utemeljitev svoje odločitve na podlagi petega odstavka 5. člena ZDIJZ, in niso povezani s konkretnim pritožbenim postopkom (str. 6 izpodbijane odločbe).

V izpodbijani odločbi se tudi ugotavlja, da iz zahtev prosilca ne izhajajo nedopustni nameni, tožena stranka tudi ne more (po)trditi, da je namen prosilca nagajanje organu in ne nadzor javnosti z vidika dela organa in porabe javnih sredstev, zato po ugotovitvah tožene stranke zloraba pravice glede zahtevanih plačilnih list in odredb ni podana.

Dokaz:

- Odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-211/2016/9 z dne 18. 11. 2016
- Odločba Ministrstva za zunanje zadeve št. 090-15/2016/1 z dne 11. 8. 2016

II.

Zmotno je pravno stališče tožene stranke, ko navaja, da prejšnje zahteve in okoliščine, ki se ne nanašajo neposredno na zahteve in dokumente, o katerih je odločeno z izpodbijano odločbo, niso relevantne. Peti odstavek 5. člena ZDIJZ določa, da lahko organ prosilcu izjemoma zavrne dostop do zahtevane informacije, če prosilec z eno ali več funkcionalno povezanimi zahtevami očitno zlorabi pravico dostopa do informacij javnega značaja po tem zakonu oziroma je očitno, da so zahteva ali zahteve šikanoznega značaja.

Že iz samega zakona, pa tudi iz sodnih odločitev, na katere se tožena stranka sklicuje v izpodbijani odločbi in odločbi 090-78/2016/5 z dne 11. 5. 2016, izhaja, da je sodišče utemeljevalo zlorabo pravice prav na prejšnjih postopkih, ki so jih prosilci sprožali pred istim

organom, pri čemer ne kaže upoštevati samo obsega oziroma količine zahtevanih informacij, temveč zlasti njihovo uporabo in preteklo ravnanje prosilca z enakovrstnimi ali podobnimi informacijami. Presoja zlorabe pravice torej ne more biti omejena na eno ali dve zahtevi za posredovanje informacij javnega značaja, ampak je zaradi zahteve po daljšem, kontinuiranem nesprejemljivem ravnanju, po naravi stvari podvržena presoji v daljšem časovnem obdobju in mora zajemati večji nabor prosilčevih ravnanj. Ker se tožena stranka ni opredeljevala do navedb tožeče stranke o nedopustnosti preteklih prosilčevih ravnanj, je napačno uporabila določbo petega odstavka 5. člena ZDIJZ, zaradi česar je ostalo dejansko stanje nepopolno ugotovljeno.

Dokaz:

- Kot pri točki I
- Odločba Informacijskega pooblaščenca 090-78/2016/5 z dne 11. 7. 2016

III.

Podatki, ki jih prosilec zahteva, so osebni podatki, ki so po zakonu kot izjema od izjeme javno dostopni, ker je zakonodajalec podelil relativno večjo težo pomenu transparentnosti porabe javnih sredstev in opravljanja javne funkcije oziroma delovnega razmerja javnega uslužbenca.

Hkrati pa to ne pomeni, da je javni uslužbenec s tem postal "javna oseba" v smislu bistveno zmanjšanega upravičenega pričakovanja zasebnosti na splošno. Njegovo upravičeno pričakovanje zasebnosti je zmanjšano samo glede z zakonom določenih izjem, ki jih je zato treba razlagati restriktivno, ni pa zoženo njegovo polje pričakovane zaščite osebnega dostojanstva.

Prosilcec je na svojem spletnem blogu (naslov <https://petergolob.wordpress.com/>) dne 1. 8. 2016 objavil odločbo tožene stranke z dne 11. 7. 2016 in v komentarju o javnih uslužbencih, katerih plačne liste zahteva, navedel, da naj bi šlo za "ministrovo tesno prijateljico", "hčerko ustavnega sodnika", "medijsko razvpito nekdanjo agentko v arbitražnem postopku" in uslužbenca, ki naj bi bil "s svojimi samovoljnimi pravnimi interpretacijami zaslužen za marsikatero protizakonito ravnanje vodstva MZZ in posledično škodo za državni proračun" ter da naj bi šlo za "privilegije nekaterih izbrancev, ki jih [vlada, o.p.] finančno izdatno nagrajuje". Dne 23. 9. 2016 je objavil zapis z naslovom "Planet TV o spornih Karlovih dodatkih prijateljici Vlasti Vivod", v katerem med drugim navaja, da je "sporen zlasti dodatek za stalno pripravljenost v višini preko 1.000,00 eur mesečno, ki je bistveno višji od zneska, ki ga je prejemal odstopljeni minister dr. Mramor". Dne 18. 10. 2016 pa je prosilec prav tako na svoji spletni strani objavil zapis (blog) z naslovom "Delo: visoka nagrada pooblaščenki za nasledstvo dr. Ani Polak Petrič, hčeri ustavnega sodnika dr. Petriča; MZZ še naprej vztrajno krši odločbo Informacijske pooblaščenke in nezakonito skriva plačilne liste Vlaste Vivod, tesne prijateljice in vodje kabineta ministra Erjavca".

Iz navedenih objav na blogu z dne 1. 8. 2016 nedvomno izhaja namen prosilca, da zahtevane informacije javnega značaja uporabi za zlonamerno in zavestno ustvarjanje napačnega vtisa o dejanjih ali razmišljanju teh oseb, ki pri običajnem, razumnem človeku ali pri ciljni publiku res lahko povzroči napačen ali popačen vtis o določeni osebi ali njenih ravnanjih, za zmanjševanje njihovega ugleda, za zlonamerno oziroma nedobroverno poseganje v čast in dobro ime teh oseb, s čimer je zanikana njihova pravica do osebnega dostojanstva iz 34. člena Ustave RS. Prosilec je trditev o "izdatnem finančnem nagrajevanju" posameznih uslužbencev navedel, ne

da bi imel dostop do podatkov, pri čemer so navedbe najmanj v primeru ene od naštetih oseb neresnične, ker ta oseba poleg svoje plače ni prejela nobene finančne nagrade.

Dokaz:

- zapisi iz spletnega bloga prosilca z dne 1. 8. 2016, 23. 9. 2016 in 18. 10. 2016

IV.

Predmet zakonskega varstva je tudi varovanje poklicnih interesov. Načelo poklicnega varovanja interesov Zakon o javnih uslužbencih določa v 15. členu, po katerem mora delodajalec javnega uslužbenca varovati pred šikaniranjem, grožnjami in podobnimi ravnanji, ki ogrožajo opravljanje njegovega dela. Tožeča stranka ravnanja prosilca šteje za šikaniranje in nedopusten pritisk na javne uslužbence pri opravljanju njihovega dela, zato meni, da bi s posredovanjem zahtevanih plačilnih list 17 uslužbencev v daljšem časovnem obdobju te uslužbence v nasprotju z zakonom izpostavili nedopustnemu in žaljivemu ravnanju prosilca.

Kot izhaja iz prvega odstavka 2. člena ZDIJZ je namen zakona zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov, nadalje pa je v obrazložitvi zadevnega člena navedeno, da je namen zakona v krepitvi transparentnosti poslovanja, zavezanosti javnosti, odgovornosti in integriteti pri upravljanju gospodarskih javnih zavodov, javnih podjetij ter gospodarskih družb in drugih pravnih oseb zasebnega prava. Tožeča stranka ne zanika pravice javnosti do nadzora nad porabo javnih sredstev in je konkretnemu prosilcu v preteklosti večkrat ugodilo v njegovih ponavljajočih se (tudi istovrstnih) zahtevah za dostop do informacij javnega značaja, in sicer je posredovalo podatke v zvezi z vsemi zahtevami, s katerimi je prosilec zahteval (tudi) podatke o porabi javnih sredstev, a ob tem ugotavlja, da v primeru konkretnega prosilca ne gre za interes demokratičnega nadzora nad porabo proračunskih sredstev, temveč za zlorabo pravice, kot izhaja iz obrazložitve petega odstavka 5. člena, kadar prosilec prekorači namene pravice dostopa do informacij javnega značaja, z izvršitvijo ravnanja, ki predstavlja zlorabo pravice z namenom posega v dostojanstvo posameznikov in neupravičenega blatenja organa. Pravni red namreč ne dopušča uveljavljanja ali izvrševanja neke pravice v nasprotju z namenom, zaradi katerega jo postavlja pravni red. V takih primerih gre za zlorabo pravice, ki ne more uživati pravnega varstva.

V.

Tožeča stranka je že v svojih odločbah z dne 4. 3. 2016, 25. 3. 2016 in 11. 8. 2016 podrobno navedla vrsto spornih in nedopustnih ravnanj prosilca, pri se čemer v izgoib obsežnemu ponavljanju navedb v celoti sklicuje na te navedbe in predlaga naslovnemu sodišču, da izvede dokaz z vpogledom v te listine.

Po mnenju tožeče stranke iz konkretnih primerov jasno izhaja, da je prosilec v preteklosti že zlorabil pridobljene informacije javnega značaja zoper protikandidate v postopkih, v katerih je sam tudi kandidiral, kot sredstvo pritiska na odločevalce pri kadrovskih, pravnih, organizacijskih in drugih ukrepih. Prav tako iz doslej vloženih zahtev prosilca izhaja, da prosilec ne vlaga zahtev v skladu z namenom ZDIJZ temveč je njegov namen šikaniranje in ustrahovanje posameznih javnih uslužbencev. Prosilec je namreč doslej zahteval pogodbe o zaposlitvi z vsemi pripadajočimi aneksi za 24 uslužbencev MZZ, ocene delovne uspešnosti za leto 2014 za 32 uslužbencev MZZ, v konkretnem primeru pa plačilne liste za 17 uslužbencev MZZ za več let.

V prid stališču, da gre za zlorabo pravice, govori pogostost vlaganja zahtev za dostop do informacij javnega značaja v zvezi z istimi osebami, ki so uslužbenci MZZ, ter tudi dejstvo, da se krog oseb, o katerih prosilec zahteva podatke po ZDIJZ, širi in se zahteve praviloma vložijo po nastopu konkretnega, za prosilca neugodnega, dogodka kot je npr. neizpolnitev njegovih zahtev, določitev nižje letne ocene (kot bi si jo sam želel), premestitev v drug organ zaradi delovnih potreb organa, ne-izbor na javnem natečaju, ne dovolitev vpogleda v državnotožilski spis oziroma v poročilo policijske uprave, zavrnitev toženega zahtevka na sodišču ipd..

Za šikanozni učinek prosilčevih zahtev za posredovanje dokumentacije o delovnem razmerju uslužbencev MZZ je nepomembno, ali bo prosilec te podatke dejansko zlorabil na ta način, saj je dovolj, da uslužbenci MZZ, na podlagi dosedanjega delovanja prosilca, to upravičeno pričakujejo. Prosilčeve zahteve tako predstavljajo močan osebni pritisk na uslužbence MZZ. Da bi bil pritisk na predlagane uslužbence uspešen, tudi ni pomembno, ali iz zahtevane dokumentacije izhajajo kakršnekoli nepravilnosti ali kršitve delovnih obveznosti uslužbenca, za katere bi bil lahko sankcioniran.

MZZ priznava in podpira pravice vsakogar, vključno prosilca, da za zaščito svojih interesov uporabi pravna sredstva, ki so mu na voljo, in da v primeru zaznanih nepravilnosti vlaga prijave pri pristojnih organih. Šikanozna pa je po oceni MZZ prosilčeva uporaba osebnih podatkov v javnosti (splet in širok nabor naslovnikov e-pošte) na način, da uslužbence prikazuje kot kršitelje predpisov ali na to namiguje, ob tem, da take kršitve ali nepravilnosti doslej ni ugotovil noben pristojen organ. Jasno je namreč, da vsaka taka objava predstavlja poseg v zasebnost posameznika in da se ta je prisiljen bodisi na enak način javno braniti pred namigi ali obtožbami, bodisi sprejeti tako ustvarjeno javno mnenje o sebi. Ozračje strahu, ki ga je s svojimi zahtevami za dostop do informacij javnega značaja med uslužbenci MZZ ustvaril prosilec, se kaže v vse manjši pripravljenosti uslužbencev sodelovati kot priče v postopkih, ki jih prosilec vodi zoper MZZ. To velja tako za uslužbence, o katerih je prosilec že pridobil osebne podatke, kot tudi za tiste, ki ne želijo, da bi s svojim sodelovanjem prosilca spodbudili, da bi se začel zanimati tudi za njihove osebne podatke.

Kot sledi iz navedenih primerov tožeča stranka ocenjuje, da prosilec informacij javnega značaja ne zbira iz namenov, zaradi katerih obstaja pravica do pridobitve informacij javnega značaja, temveč zato, ker mu te lahko koristijo za načrtno zlonamerno osebno obračunavanje z uslužbenci, s katerimi se je soočil v konkretnih postopkih rednega odločanja organa in za uveljavljanje lastnih interesov, še zlasti pa za diskreditacijo protikandidatov v postopku za zasedbo konkretnega delovnega mesta. S tem vrši pritisk na te uslužbence in tudi na druge, ki bi v prihodnje lahko bili udeleženi v postopkih, povezanih s prosilcem ter na tiste, ki so že udeleženi v konkretnih postopkih odločanja v zadevah, ki zadevajo tudi prosilca. Tovrsten obstoječ moteč in nedvomno negativen vpliv na odločanje organa ter tveganje za nastanek bodočega tovrstnega pritiska na delavce MZZ, pa predstavlja tudi razlog za upoštevanje izjeme, ki jo ZDIJZ v 11. členu priznava kot upravičeno pri dostopu do informacij, in sicer zavrnitev dostopa zaradi motenja delovanja organa. S tem je po oceni organa očitno prestopil mejo upravičenja, ki ga vsebuje pravica do pridobitve informacij javnega značaja. Ministrstvo je možnost postopanja v skladu s petim odstavkom 5. člena ZDIJZ uporabilo kot skrajno sredstvo v postopku odločanja o zahtevi, saj je ugotovilo, da so izpolnjeni tako pogoji glede očitne zlorabe pravice, kot tudi, da je očitno, da so zahteve šikanoznega značaja.

Tožeča stranka poudarja, da prosilec po pridobitvi zahtevanih informacij po ZDIJZ, le-te očitno zlorablja za blatenje posameznih javnih uslužbencev po socialnih omrežjih in na spletni strani,

na kateri objavlja svoj blog, saj pridobljene informacije pospremi z neprimernimi, neresničnimi in žaljivimi komentarji. S tem jasno izkazuje, da zlorablja pravico do dostopa do informacij javnega značaja za osebni revanšizem, s čimer posega v pravice drugih ljudi in v njihovo osebno dostojanstvo. Ponavljajoče se zahteve za pridobitev podatkov o konkretnih uslužbencih MZZ, prosilčevo posredovanje informacij javnosti na način, da so le-te vzete iz konteksta in predstavljene v dvomljivi luči ter zbiranje različnih podatkov o sedanjih in nekdanjih zaposlenih MZZ, imajo za posledico, da so konkretni uslužbenci postavljeni v položaj, ko se počutijo osebno napadene, pri opravljanju rednega dela in odločanja pa imajo občutek, da jih ima prosilec neprestano »pod nadzorom«. Tožeča stranka se zaradi prosilčevega načina ravnanja sooča s situacijo, da njegovi uslužbenci ne želijo sodelovati v nobenem postopku, povezanem s prosilcem, ker nočejo težav, neprijetnosti, "vlačenja" njihovih imen in ravnanj po blogih, še zlasti pa ne želijo družini in znancem pojasnjevati o neutemeljenosti prosilčevih obdolžitvev. Slednje se odraža tako pri pričanjih v postopkih, sodelovanju v komisijah za preizkus ocene, kot tudi pri natečajnih komisijah, odločanju po ZDIJZ, odločanju o pritožbah ipd.

Dokaz:

- kot do sedaj
- odločba MZZ št. 090-4/2016/2 z dne 4. 3. 2016
- odločba MZZ št. 090-6/2016/2 z dne 25. 3. 2016
- vpogled v sodni spis Delovnega sodišča v Celju (trenutno se nahaja na Višjem delovnem in socialnem sodišču) opr. št. Pd 352/2015

VI.

Z javno objavo dokumentov, ki so sicer javnosti dostopni, ne pa javni, je prosilec že v preteklosti zlorabil pravico dostopa, njegove zgoraj navedene napovedi, pa brez dvoma nakazujejo, da bi dokumente, ki bi jih prejel na podlagi obstoječe zahteve, zlorabil na enak način. Kot izhaja iz sodne prakse, je Upravno sodišče (zadeva I U 211/2010 z dne 21. 12. 2011) v podobnem primeru sprejelo stališče, da se kot zloraba pravice opredeljuje vsako ravnanje, ko se pravni subjekt sicer giblje v pravno priznanih mejah pravice, vendar pravico uresničuje z namenom nekomu škodovati, na način, ki je za drugega manj ugoden od kakšnega drugega, v pomanjkanju zakonitega interesa ali v nasprotju s socialno funkcijo pravice.

Nenazadnje pa s ponavljajočo uporabo instituta dostopa do informacij javnega značaja s strani konkretnega prosilca glede istih posameznikov in posameznic posledično prihaja tudi do nezakonitega zbiranja osebnih podatkov o posameznikih. Skladno s prvim odstavkom 2. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) je namreč osebni podatek katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika. Nadalje zakon v prvem odstavku 3. člena zahteva zakonsko podlago ali pisno privolitev posameznika za obdelavo osebnih podatkov, torej njihovo zbiranje, shranjevanje ali združevanje, uporabo ali sporočanje, vključno s prenosom, iskanjem, blokiranjem in brisanjem. Glede na navedeno tožeča stranka ocenjuje, da to dodatno potrjuje, da prosilec pri vlaganju svojih zahtev ne sledi namenu zakona. Glede na to pogostost zbiranja predmetnih podatkov o istih posameznikih, je tožeča stranka preverila spletno stran Informacijskega pooblaščenca in ugotovila, da prosilčeva zbirka osebnih podatkov ni prijavljena, podatke pa prosilec nedvomno nadalje obdeluje, saj jih objavlja na socialnih omrežjih (Facebook, blog).

VII.

Glede na navedeno tožeča stranka meni, da je bila odločitev tožene stranke, da v konkretnem primeru ni podana zloraba pravice pravno zmotna, ker tožena stranka ni presojala dejstev in okoliščin o nedopustnosti prosilčevih ravnanj, ki predstavljajo šikaniranje uslužbencev tožeče stranke in zlorabo pravice do pridobitve informacij javnega značaja, zunaj predmetnih zahtev prosilca za posredovanje plačilnih list uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve z dne 4. 2. 2016 in 26. 2. 2016, kar je v svojih odločitvah utemeljevala tožeča stranka, zato naslovnemu sodišču

p r e d l a g a:

da tožbi ugodi, določbo tožene stranke št. 090-211/2016/9 z dne 18. 11. 2016 v delu 2. točke izreka, ki se nanaša na plačilne liste 17 uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve in sklepe oziroma odredbe za delo preko polnega delovnega časa odpravi, podrejeno pa, da se zadeva vrne toženi stranki v ponoven postopek ter odloči o stroških v skladu z zakonom oziroma Pravilnikom o povrnitvi stroškov u upravnem sporu.

REPUBLIKA SLOVENIJA